

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS IR LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ LIGONINĘ

2020-06-01 Nr. 4D-2021/1-317
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama ir – Marijampolės PN) ir Laisvės atėmimo vietų ligoninės (toliau vadinama ir – LAVL) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikiant atsakymo į jo kreipimuisi per teisės aktuose nustatytą terminą (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „2020-12-07 parašiau prašymą Marijampolės PN direktoriui, kad man padarytų kopijas iš mano ligos istorijos kortelės apie susirgimus“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Kopijas gavau tik 2021-02-22 d. nors atsakymas paruoštas 2021-02-08 (Nr. 7-194)“;

2.3. „2020-11-27 d. parašiau prašymą, kad man būtų leista skambinti „Vilties linija“, „Emocinės pagalbos linija“ [...], tačiau praėjus visiems terminams atsakymo negavau, dėl to 2021-01-08 parašiau skundą, kad neduodamas joks atsakymas į 2020-11-27 d. prašymą, tačiau praėjus visiems terminams atsakymai negaunami.“

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2021 m. kovo 16 d. raštu Nr. 4D-2021/1-317/3D-694 kreipėsi į Marijampolės PN, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2021 m. gegužės 12 d. Seimo kontrolierius gavo Marijampolės PN 2020 m. kovo 31 d. raštą Nr. 9/07-3618; rašte ir pateiktuose prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Pažymime, kad nuteistasis gali skambinti telefonu du kartus per savaitę, o jeigu Pareiškėjui trūksta skambučių telefonu, jis visuomet gali kreiptis su prašymu į Marijampolės PN direktorių dėl papildomų skambučių suteikimo. Pridedame pareiškėjo telefoninių pokalbių išklotinę, kuri paneigia faktą, jog Marijampolės PN nesuteikia Pareiškėjui galimybės skambinti telefonu.“

4.2. „Nurodome, kad Pareiškėjas savo 2021-01-30 prašyme nurodė, jog 2021-01-08 skundo, pateikto Marijampolės PN nenagrindėtu, kadangi problema išspręsta ir raštiško atsakymo nereikia.“

5. Prie Marijampolės PN atsakymo pridėti Pareiškėjo 2020-12-07 prašymas dėl kopijų iš ligos istorijos pateikimo, 2021-01-08 skundas Marijampolės PN direktoriui, jog negauna jokio atsakymo į savo prašymą dėl leidimo skambinti „Vilties linijai“ ir „Emocinės pagalbos linijai“,

Pareiškėjo 2021-01-30 prašymas Marijampolės PN direktoriui nenagrinėti jo 2021-01-08 skundo.

Papildomai Marijampolės PN administracija pateikė duomenis, kada Pareiškėjo prašymas buvo gautas LAVL (2020-12-10).

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 7) *subsidiarumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi; 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – ir Taisyklės), patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, nustatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

[...]

33. Atsakymas į prašymus, siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens kvalifikuotu elektroniniu parašu, arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, išskyrus atvejus, kai atsakoma į Taisyklių 20 punkte nustatytu atveju institucijoje neregistruotus prašymus.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

[...]

37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos.

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti

informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

Tyrimo išvados

8. Skunde Pareiškėjas teigia, jog su prašymu kreipėsi į Marijampolės PN direktorių, kad būtų padarytos jo ligos istorijos kopijos. Kopijas gavo tik po trijų mėnesių. Taip pat rašė prašymą Marijampolės PN dėl galimybės skambinti į „Vilties liniją“ ir „Emocinės pagalbos liniją“. Kadangi jokio atsakymo nesulaukė, 2021-01-08 parašė skundą Marijampolės PN dėl laiku nepateikto atsakymo.

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo 2020-12-07 prašymas buvo perduotas LAVL pareigūnams 2020-12-10, kurie atsakymą ir medicininių dokumentų kopijas Pareiškėjui pateikė 2021-02-08 raštu Nr. 7-194.

Į Pareiškėjo 2020-11-27 prašymą leisti skambinti į „Vilties liniją“ ir „Emocinės pagalbos liniją“ Marijampolės PN atsakymo nepateikė. Po 2021-01-30 Pareiškėjo pateikto skundo, kad jis nesulaukia jokios informacijos apie galimybę skambinti į „Vilties liniją“ ir „Emocinės pagalbos liniją“, Marijampolės PN pateikė 2021-01-30 rašytą Pareiškėjo prašymą 2021-01-08 skundo nenagrinėti, nes problema yra išspręsta ir raštiško atsakymo nereikia.

10. Marijampolės PN ir LAVL, kaip viešojo administravimo subjektai, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų. Vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis, institucija (taip pat ir Marijampolės PN bei LAVL) prašymą turi išnagrinėti per dvidešimties darbo dienų terminą, o rengdama pareiškėjui atsakymą, kuriuo atsisakoma suteikti prašomą administracinę paslaugą, taip pat turi nurodyti ir atsisakymo priežastis bei informuoti apie tokio atsakymo apskundimo tvarką (šios pažymos 8 punktas).

11. Iš Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos paaiškėjo, kad LAVL, atsakydama į Pareiškėjo 2020-12-07 prašymą, gautą 2020-12-10, atsakymą ir medicininių dokumentų kopijas pateikė tik 2021-02-08, t. y. praleidus Taisyklėse nustatytą 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos terminą.

12. Marijampolės PN į Pareiškėjo 2020-11-27 prašymą leisti skambinti „Vilties linija“ ir „Emocinės pagalbos linija“ raštiško atsakymo nepateikė.

Šios informacijos nesulaukęs Pareiškėjas 2021-01-08 skundu kreipėsi į Marijampolės PN direktorių, nurodydamas, kad iki šiol negauna jokio atsakymo į savo prašymą, kad jam lieka neaišku – leista skambinti ar ne. Ir tik po minėto skundo Pareiškėjas pateikė Marijampolės PN 2021-01-30 prašymą nenagrinėti jo 2021-01-08 skundo, kadangi problema išsprendė ir raštiško atsakymo nereikia. Pagal tai galima daryti išvadą, kad Marijampolės PN po Pareiškėjo skundo pateikimo išaiškino jam kilusį klausimą dėl skambinimo į pagalbos linijas.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes bei galiojančią teisinį reglamentavimą konstatuotina, jog Marijampolės PN, nepateikdami Pareiškėjui atsakymo į jo prašymą, nesilaikė nustatytų teisės aktų reikalavimų išnagrinėti prašymą per dvidešimties darbo dienų terminą, todėl Skundas dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų / neveikimo – prašymų nagrinėjimo tvarkos bei terminų nesilaikymo – yra pagrįstas.

13. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundas dėl LAVL ir

Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatytais terminais nepateikus atsakymo į kreipimuisi yra pagrįstas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Marijampolės pataisos namų pareigūnų veiksmų, pažeidus teisės aktų reikalavimus ir nepateikus atsakymo per teisės aktuose nustatytą terminą, **pripažinti pagrįstu.**

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl LAVL pareigūnų veiksmų, nepateikus atsakymo per teisės aktuose nustatytą terminą, **pripažinti pagrįstu.**

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Marijampolės pataisos namų direktoriui rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų kreipimaisi būtų nagrinėjami ir atsakymai į juos pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Laisvės apėmimo vietų ligoninės direktoriui rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje atsakymai į pareiškėjų prašymus būtų pateikiami teisės aktų nustatytais terminais.

18. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas